Dhɔ̈l ke thukul ke mïth nɔŋ run wääc: awereŋ nyuuth mëdhiëth ku dumuuk

Yeŋö ye dhɔ̈l ke thukul ke mïth nɔŋ run wääc?

Dhɔ̈l ke thukul ke mïth nɔŋ run wääc aa nɔŋ yiic mïth ke thukul wär ruɔ̈ɔ̈n tök. Ke dhɔ̈l käk aa lëu bï mïth ke thukul tɔ̈ dhöl töŋ de piööc ka enɔŋ dhɔ̈l juëc ke kä ye keek piɔ̈ɔ̈c.

Ajuiɛɛr de kë ye piɔ̈ɔ̈c në NSW aye looi në ke abaak käk:

Biäk Tueeŋ 1: Thukul de Gɔ̈c

Biäk de 1: Dhöl de 1 ku Dhöl de 2

Biäk de 2: Dhöl de 3 ku Dhöl de 4

Biäk de 3: Dhöl de 5 ku Dhöl de 6

Mïth ke thukul aa ye piöc në dhöl de kä ye keek piɔ̈ɔ̈c në kä jam thöŋ kenë keek, tɔ̈ukë në thukul de dhöl de mïth wɛ̈ɛ̈c runken ka dhöl de kɔc thöŋ runken. Kë cït mɛn de, mɛnh de thukul tɔ̈ Dhöl de 2 tɔ̈ dhöl de 1/2, e piöc në kä ye keek piɔ̈ɔ̈c Dhöl 2 (Biäk 1) cït mɛn de mɛnh de thukul de Dhöl de 4 tɔ̈ Dhöl de 4/5/6 piöc në kä ye keek piɔ̈ɔ̈c Dhöl de 4 (Biäk 2).

Yeŋö yenë thukul de mɛnhdïe naŋ dhɔ̈l ke mïth wɛ̈ɛ̈c runken?

Dhɔ̈l ke mïth ke thukul nɔŋ run wääc aa ye röth looi në thukuul ke Awuthtereliya ku aa lëu bï keek looi në wɛ̈t de:

- **Dhɔ̈l ke tɛ̈ɛ̈u mïth në thukuul yiic** – tän yenë mïth ke thukul lööm e wuɔ̈ɔ̈c në ruɔ̈ɔ̈n thok ebën. Dhɔ̈l ke mïth ke thukul nɔŋ run wääc aa ye thukuul kuɔny bïkë ciin ye tɔ̈ dhöl de piööc cɔk ye thöŋ.
- **Kä piath ye keek yök në piöcic** – thukuul aa lëu bïkë luui në ɣän cï keek juiir në wɛ̈t de kä piath ke piöc ku kä piath ye keek yök thïn.
- **Thukuul kor** – dhɔ̈l ke thukul ke mïth nɔŋ run wääc aa ye dac tɔ̈ në thukuul tɔ̈ baai, ku ye ke kony bï dhɔ̈l ke piööc thiäŋ në mïth ke thukul.

CC BY

Ye mïth ke thukul tääu në dhöl de mïth wääc në run yedï?

Bäny ke thukul ku dupiööc aa ye dhɔ̈l bï mïth ke thukul tääu thïn tïŋ në:

- Piöc de mɛnh de thukul ku kä yekë keek looi.
- Mëët de mïth ke thukul në thukulic ebën.
- Thöŋ de kä lëu keek, kä nhiɛɛr keek ku kä kɔɔr piöc keek.
- Pïïr piath lɔcök ku määth.
- Piööc lɔcök de kä piööcë keek.
- Ajuiɛɛr de të yenë käŋ cɔ̈k piny ku kä ke kuɔɔny në dhɔ̈l ke piööc yiic ebɛ̈n.

Tëk yenë mïth ke thukul tääu në dhöl de piöc aa ye keek looi në wɛ̈t bï kek piath enɔŋ mïth ke thukul bï piöcden kuɔny. Bï meth tääu në dhöl nɔŋic mïth nɔŋ run wääc **acïe** mɛn ke mɛnh de thukul atɔ̈ nhial ka tɔ̈ piiny në biäk de kä ke piɔ̈ɔ̈c ku kä ye keek yök thïn.

Ye piöc tɔ̈ yedï në dhɔ̈l ke piööc de mïth nɔŋ run wääc?

Dupiööc aa ye piööc juiir ke keek lui në ajuiɛɛr de kä ye keek piɔ̈ɔ̈c de NSW ku bïkë piööcden cɔ̈k piny bï röŋ kenë kä kɔɔr mïth ke thukul keek. Ye kenë aye cɔl **wääc** (**differentiation**) ku ke tuɔ̈l në dhɔ̈l ke piööc yiic kedhia në kë yenë mïth ke thukul piöc në dhɔ̈l wääc.

Në dhöl de mïth wɛ̈ɛ̈c runken, dupiööc aa ye luui në dhɔ̈l wääc bï kek mïth kuɔny në lɔ tueeŋ në piöcden. Ye kënë alëu bï yic naŋ:

- bï dhöl tɔ̈ ebën yetök në kä kɔ̈k ye keek looi
- luui në akutnhïïm kor në kä ke piöc
- piöc tekic bï këriliс ka kuɔɔny bɛ̈i
- bï kä ye keek looi cɔ̈k piny, kä ke luɔi ka dhɔ̈l yenë mïth ke thukul piöcden nyuɔɔth.

Kakuɔ̈n ca keek thiëëc aa cï keek dhuk nhïïm

Bï tïŋ yenë mɛnhdïe tïŋ tɔ̈ ke koor enɔŋ dupiööc?

Ajuiɛɛr de dhöl de piööc acïe yen ye dhöl yenë mɛnh de thukul tïŋ looi. Dupiööc aa ye kä yekë keek piɔ̈ɔ̈c juiir ke nyickë mɛn ke mïth ke thukul wääc në abaak ke piööcic, cït mɛn yen rɔt looi në dhɔ̈l ke piööc tɔ̈ ke ye tök ku tök.

Bï mɛnhdïe luɔi e cï looi wën bɛɛr dhuɔ̈k në luɔi?

Dupiööc aa ye cänh ciɛ̈th mɛnh de thukul thïn kuany cök ku juiirkë käkɛn ye keek piɔ̈ɔ̈c cït mɛnden. Mïth ke thukul aa bï ŋot ke kek piɔc në käkɛn ke piööc cï yiɛ̈k keek ku aa bï keek kuɔny bïkë lɔ tueeŋ kenë piöcden jöt.

Bï mɛnhdïe ŋot ke bï mëëthke ya tïŋ?

Thukuul aa ye ciɛɛŋ de määth tïŋ të juiir kek dhɔ̈l ke piööc. Mïth ke thukul eya aa lëu bïkë ya rɔ̈m piny kenë mëëthken në kaam lääu cïnic piööc ku kaam de kä looi keek në thukulic ebën.

Bï dhɔ̈l ke piööc ke thukul nɔŋ mïth nɔŋ run wäät bï dhöl yenë mɛnhdïe piɔ̈ɔ̈c thïn riɔ̈ɔ̈k?

Dupiööc aa ye luui në dhöl lɔcök de piööc ku aa ye piööc looi cït mɛn de dhöl yenë mïth ke thukul piöc thïn, ku athëm cï looi në dhöl de piöc de mïth ke thukul, riɛlden ku käken dak thook. Ye kän e tuɔ̈l në guɔ̈ɔ̈t de dhöl de piöödic ebën.

Bï mɛnhdïe naŋ kä bï pïïrde cɔk dik ka kä ril yiic bï keek lëu në tiɛ̈m?

Thukul ke akuma ke NSW kedhia aa ye mïth ke thukul nɔŋ nyïnydït arëët, ka nyïnydït tɔ̈ nhial ŋot ke këc tïc kuɔny në dhöl de Dipäätmen de Piöc mac Nyïnydït de käŋ arëët, ku Nyïnydït tɔ̈ Nhial këc tïc. Dupiööc aa ye kä ke riɛl de mïth ke thukul kɔɔr ku juiirkë dhɔ̈l lɔcök bï keek cɔk dik ka bï juakic bï luui kenë keek. Ye kän e tuɔ̈l në dhɔ̈l ke piööc yiic kedhia. Bï mɛnh de thukul täätu dhöl nɔŋic mïth nɔŋ run wäät acïe ke kä piath käk ye gël.

Ye mïth ke thukul nɔŋ ŋäätth në kegup tɔ̈ dhɔ̈l de piööc nɔŋic mïth nɔŋ run wäät kuɔny yedï?

Mïth ke thukul nɔŋ ŋäätth aa ye keek kuɔny bïkë ya tɔ̈ të de piöc në dhɔ̈l ke piööc yiic kedhia, ku dhöl nɔŋic mïth nɔŋ run wäät, ye thukul wën thɛɛr nyic ka tɔ̈ dhöl de kuɔɔny. Dupiööc aa ye bɛ̈n bïkë riɛl de mɛnh de thukul ebën nyic, kä kɔɔr bï keek yök, ku keek aa ye luui në dhöl de piööc cï tekic, nɔŋic kä cï keek cɔ̈k piny apiath ku, të kɔɔr keek, ke piöc cï tekic, ajuiɛɛr cï waar emääth bï keek kuɔny në tiɛ̈m. Ke kä cï lueel bï keek looi käk aa ye keek looi etök kenë mïth ke thukul të lëu yen rɔt, ku kenë mëdhiëth, dumuuk ku dupiööc thiääk kenë kë loi. Bï mɛnh de thukul täätu dhöl de mïth nɔŋ run wäät acïe ajuiir ke kuɔny ke mɛnh de thukul ye waar.

Yeŋö ye luɔɔi de kë kɔɔr bï nyic ye lueel?

Piööc piath tɔ̈ nhial arëët e kë tɔ̈ tueeŋ në kä ye piöc de mɛnh de thukul keek yök në thukulic, nɔŋ këdïït ye yök thïn awär ciin de mïth tɔ̈ dhöl de piööc, ka kä kɔ̈k ke luɔi. Aye luɔɔi de kɔ̈ɔ̈r de kë bï nyic nyuɔɔth mɛnë ke mïth ke thukul tɔ̈ në dhɔ̈l nɔŋ yiic mïth wɛ̈ɛ̈c runken kä yekë keek yök në athëëm yiic aa thöŋ kenë mïth tɔ̈ dhɔ̈l ke piööc tök, të cenë piööc juiir apiath ku ye mïth ke thukul kuɔɔny piath yök. Dhɔ̈l nɔŋ yiic mïth ke thukul nɔŋ run wäät aa lëu eya bïkë mïth ke thukul kuɔny bïkë luɔi etök, käc de piɔ̈u ku ciɛɛŋ piath kenë mïth riɛ̈ɛ̈c kenë keek ka wɛ̈ɛ̈ckë në run ku nɔŋkë nyïny kuɔ̈tic.

Ajuiɛɛr de wɛ̈ɛ̈r de thok në telepuun

Na kɔɔr wël juëc kɔ̈k ke lëk, ke yï cɔl bäny de thukul. Na kɔɔr raan de wɛ̈ɛ̈r de thok bï kony në këduɔ̈n de thiëc, ke yï cɔl Ajuiɛɛr de Wɛ̈ɛ̈r de Thok në Telepuun tɔ̈ në 131 450 ku thiɛ̈c raan de wɛ̈ɛ̈r de thok në thoŋdu. Lɛ̈kë raan lui në telepuun namba de telepun kɔɔr ba cɔɔl ku raan lui në telepuun abï raan de wɛ̈ɛ̈r de thok bɛ̈i ɔnlaany bï yïïn kuɔny në jam. Yïn cïï bï thiëc wëu në ye ajuiɛɛr känic.